

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hetes hirdetésért 6 kr. Hosszabb hirdetésért a fentebb...

Különléti árak: Helyben és postán küldve, egy évre 10 frt-kr. Fél évre 5 frt-kr. Negyed évre 3 frt-kr.

A népgyűlésekről.

Sokan veszítették már el érzéküket az iránt, hogy tulajdonképpen milyen becses jogot biztosított számunkra az alkotmány...

Hozzá szoktatta ez a sivar időszak, — melyet végre mégis utóltart az elevenen való felbomlás, megrögzöttség fátuma...

Azonban ma még sem helyes ekként gondolkozni és pedig azért, mert ma nem áll többé az, hogy ép oly céltalan lenne a nép megnyilatkozása, mint még alig egy év előtt volt.

Mindenki tudja, hogy odafele a képviselőházban nem el mar az a vak és süket érdekszőveltség által összetartott partifegyelem szorította többség, mint azelőtt...

Amikor oda fűn, a képviselőházban haboznak, ingadoznak, vajudnak, akkor legyen leghatározottabb maga a nemzetnek zóme, akkor adja kifejezését legvilágosabban...

Ismételjük, ma már nem olyan közömbös jelentőségű egy népgyűlés, pláne, mikor egy országos hullámszerű mozgalom van meginduló felben, mint ahogy a fásultabbak eddig hitték.

A „DEBRECZENI” TÁRSASÁGA.

A corsón.

Ha bar nem oly fényes, impozáns, mint az Andrássy ut, vagy az „Unter den Linden”, nekünk debreczenieknek mégis szép kívánt a szép oszti vagy teli esteken mikor kigyúlnak a gasztrólampák a kirakatokba, s sűrű torog tolong a sok nép — nagyvárosias.

Ut ev óta en itt vagyok minden este. Meg-meg allok egy egy utcásarkon, s figyelemmel kísértem a setáló, szaladó, fecsego, mesélő ember-tömeget. Olyan turesca gondolatok tamadaak ilyenkor agyamon, no de erről majd máskor.

Uram, teremtom! Ez aztán igazán „vegyes” publikum! Itt egy reporter rohan „adatokert” amott egy görög professor ballag (képzetele talán most Trója romjainál csatárol) majd egy pater jó (ha mas nem, ez bizony egészen szempontból setál) utána egy kalandra induló hadnagy, vagy egy magyarba oitott — gigeri.

lőljön, vesse latba teljes súlyát, hogy ne kisebb kormányzati érdekek vonják le a habozók, ingadozók bírálata mérlegét, hanem ragadja magával a nemzeti akarat, ellenállhatlanul.

És ne feledjük sohasem, hogy már csak az is hazafias kötelességünk, hogy ne adjuk fel önkényt, ne mondjunk le magunk pusztá fásultságból azon jogról, mely a magyar nemzetnek féltékenyen őrzött joga volt évszázadokon keresztül s melyet a 48-iki törvények is világosan, féltékenyen hangsúlyoztak: hogy t. i. a magyar nemzet akarata nyilváníthatassa, nyilváníthatassa szabad népgyűlésein.

Ezt a jogot meglehetősen elfojtotta egy sivar politikai erkülesü epocha, de ragadjuk fel ismét, ragadjuk fel különösen akkor, amikor nagy horderejü dologról van szó, mely az egész állami testnek a szervezeti életébe vág.

Belföldi hírek. A mersekei ellenek október hó elején este hat órakor érkezeliet tart. — Az erdélyi kath. statusgyűlést kedden d. e. unepies isentisztelet után Lónhardt püspök megayította. — A csanádi püspök bevonulása. Dessewily Sándor csanádi püspök unepies bevonulása Temessvárra oly díszes és a közönség olyan lelkesedése közt ment vegbe, hogy hasonló unepre Temesvárott nem emlékeznek. Az unepre díszes deputációkat küldtek Arad megye, Aradváros, Csungrad, Csanaad-, Krasó-Szoreny-, Torontalmegyék, Mako, Sarospatak, Versecz, Kassa, Szeged és Pancsova városok. Az egyes törvényhatóságok küldötti tenyes díszmagyarban jelentek meg. — Sertestitalom megszüntetése. A belügyminiszter a szerb sertéseknek Bázisonat való kivitelére vonatkozó tilalmat megszüntette. — Ferencz József híd. Fozsony város küldöttséget menezst a királyhoz azon keretelmel, hogy a pozsonyi új híd o telsege nevet viselhesse. — Legegett község. A bars megyei Garamszőlös közseg a múlt vasárnapon a szo teljes értelmében romma egett. Istenisztelet aiat kigyútt egy kocsiszn, Havran földműves tulajdona. A nagy szel s a vízhiány teljes lehetetlené tettek az oitást. Ket no — ezek közt Havran neje — benn egett s 147 ház esett a lángok martalekava, a mellegepuitekkel együtt, csak 40 ház maradt epen. A kar 60—70,000 lrt s alig

Az igazságügyminiszter kijelentései.

Szilágyi Dezso miniszter Harkányban résztvevő felsőbaranyai ev. ref. egyházmegye gyűlésén s megjelent a tiszteletere rendezett ebéden, melyen Kardos főispánon kívül jelen volt a bírói, ügyvédi városi és megyei tisztikar számos tagja. Az ebéd alatt a közigazgatás államosításának sürgös voltáról, valamint arról szolt, hogy a kvalifikációs törvény értelmében legközelebb a bírótól is ügyvédi oklevelet fognak kiadni — a közigazgatás államosításának elvégzését a központosított kir. tábla működésének megkezdése után a jelenléte. Hogy ez meg fog történni — mondta a miniszter — olyan bizonyos, mint hogy csillag van az égen. A közigazgatás államosítása által — mint ő mondja — a kinevezett tisztviselők tekintelye emelkedni fog s ez igen kedvelt fogja tenni e pályát, mert a kinevezett tisztviselői kar az által, hogy mögöttük nem egy kisebb terület, hanem az egész állam összes intézményeivel, az összes hatalmi apparátussal áll, hatalomban és tekintelyben, de tiszteletben is öregbedni fog. Alaptalan feleletnek mondja azt, hogy a kinevezett közigazgatási tisztviselők az ország egyik helyéről a másikra fognának dobatlanni; mert ezt már a közszolgálat is el-elzi, mely megkívánja, hogy a helyi viszonyokkal teljesen ismerős egyének lássak el. A közigazgatás államosításának a tisztviselők kinevezésének eszméje — a miniszter szerint — nem új az ország történetében, mert hiszen akkor, midőn az ország legnagyobb mértékben nemzeti állam volt, (1486-ig), a pontikai tisztviselők kinevezés alá estek. A miniszter továbbá kijelentette, hogy a királyi táblák állam működésüket jövő évi május közepéig táján okvetlenül megkezdik.

Külföldi hírek. A füstnélküli lópor Romániában. A „Kreutz Zeitung” Bukarestből azt a hírt veszi, hogy a füstnélküli lópor alkalmazása vétele a román hadseregéi immár elhatározott dolog. Azt hiszik, hogy Vladescu román hadügyminiszter részint azzal a czellal jelent meg a székelyhídi hadgyakorlaton, hogy a füstnélküli lópor alkalmazására nézve tapasztalatokat és információkat szerezzen, a mire neki, ugyisint a hadgyakorlat többi idegen vendégeinek, készséggel szolgáltatott alkalmat. — A nemzeti szocialista törvény hatálya nemokára letelik, s azért a hatóságok messzenemő intézkedéseket tettek, hogy az esetleges zavargásoknak elejét vegyék. Az összes rendőrséget készenlétben tartják s a rendőrtisztviselőktől megtagadták minden szabadidőt. — Emberpusztító vizáradás. A Senegal melől jelentis, hogy a legutóbbi vizáradás áldozatainak számat haromezzerre teszik. Kájcs és egész vidéknek benszüllöttel összes

elemüktől meg vannak fosztva. A helyzet föllötte vilásgos. V éres választatási zavargások. Hivatalos táviratok szerint a spanyolországi Goában a közsegtagadás választása alkalmából előfordult rendezavarások helyi jellegűek. A nép dinamit bombákat dobott a katonaság közé, mely erre tüzet adott. Tizenegy polgár meghalt s igen sok megsérült. — Magyar iró sikere Berlinben. Berczik Árpád „Házastók” címü vijátékát, mely 1875 óta van a nemzeti színház műsorán, a minap Berlinben nagy sikerrel adták elő. A darab dr. Kohut Adolfi átdolgozásában „O Julius” cím alatt került színpadra a „berlini színi iskola” kísérleti színpadán. — Stein Lőrincz hírneves nemzetgazdász tegnapelőtt Bécsben meghalt. Stein 1815. november 18-án Eckerfürdőben született. 1855-ben a bécsi egyetemre az államtudományok tanárává nevezetett ki. Számos jeles művet írt, melyek a nemzetgazdász és a közigazgatás terén uttörők voltak. Érdekes, hogy a jeles nemzetgazdász a saját háztartásában oly szerencsétlenül alkalmazta elméletét, hogy néhány év előtt csöbbe jutott. Elméleteit hazánkban számos tanítványa hirdeti, köztük Kautz Gyula egyetemi tanár és főreendhízi tag.

Önkéntes a börtönben. A „felségsértő” Joanovics Sebő önkéntes ellen még miadig folyik a vizsgálat. Felségsértés tudvaleg abból áll, hogy a király születése napján felkötöztette Kossuth Lajost. Joanovicsot az Ujépületben a tolvajokkal egy zárkában helyezték el. Hiába tiltakozott a művelt fiatal ember ez ellen a brutalitás ellen. Szavára nem hajtott senki, s továbbra is közönséges gonosztevők között volt keytelen rabkenyerét enni. Csak hetekkel később, mikor már a vizsgálat is vége felé közeledett, intézkedett valaki az ismerősök közbenjárására, hogy az agyongyórtott fiatal embert tegyek más zárkába. Sőt, szük cellába kísérték át: innen járt az auditor elé, a ki többször felvitette magához kihallgatására. A ki ismeri a katonaságnál divatozó, „jogszolgáltatásnak” nevezett eljárást, melyben a vizsgálobíró, a vádló, a védő és az itelöbíró szerepét egyazon egyén tölti be, elgondolhatja, hogy micsoda bánásmódban részesült Joanovics a „vizsgálobíró” előtt. „Rézség volt ön akkor, vagy annyira elvetemedett, hogy józan észszel bírt elveszítetni elkövetni?” ez volt az első kérdés, a melyet hozzá intéztek. — „A mit tettem: ép elmével, hazafiságból tettem,” válaszolt a folyó önkéntes. „Elvetemedett nem vagyok — s így hangon szólni hoztam nincs joga senkinek!” Az auditor Joanovicsot dühösen felszakította, rögtön visszaküldötte zárkájaiba. Csak napok múlva hivatta föl ismét: „Mondja el hát nyugodtan, hogy történt az a — gyalázati!” — „Kérem, szólt fölhaborodva az ifju, az én eljárásomat csak az nevezheti gyaláznak, a ki a magyarraak ellensége s nem akarja tudni, hogy mi nekünk Kossuth Lajos? Egyébiránt, ha ilyen hangon akar velem továbbra is be-

„Az aranyos.”

— Elbeszélés. —

Ford.: Publik Ernő

A két család ember-emlékezet óta kutymacska barátságban volt egymással. — két oly teremtmény, mint aminő Bjarne Blakstad és Hedio Ullern voltak, a barátságos viszonyt a jövőre nézve is lehetetlené tették. Valahányszor csak találkoztak az utcán, görbe szemmel sandítottak egymásra, s amikor tehettek, messziről kikérültek egymást. Egyszer, egy vasárnapon, de ez még nagyon régen történt, mikor a haragok templomba hívták az ajátos híveket, valahogy összekérültek ök is a templom udvarán és ekkor egyszer történt meg az a rendkívüli eset, hogy Bjarne, kinek szívet bizonyosan a predikáció lágyította volt meg kissé, oda hajolt Hedio fele, gyöngéden megjegyezve, hogy: „Ma igazán szép idő van!” mire Hedio hasonlólag visszaválaszolta: „Nem családok!”

„Ime Isten és emberek előtt én megtetem kötelességemet — gondolom most Bjarne — rajta a sor a második lépést megtenni!” „Ugy látszik nagyon rártórtos a fickó!” mondá magában Hedio — s nemeslelkűséget fitogtat az emberek előtt; de begethet a farkas, mint a bárány, mégis csak rá lehet ösmerni a szóróról!

Mi volt hát tulajdonképpen a harag oka? Bajosan tudta volna megmondani egyik is. Beszélnek olyasmiről, hogy valami felszáddal ezöltő a pap és a közszeg közt a templomban való fegyveres megjelenés vonatkozólag por támadt, amely porban Bjarne de

mit „volna” jó megvenni, kritizálják egymást, kinevetik egymást, köszönnek egymásnak, kacsagnak, nevetnek, s — röhögnek (mert van olyan is.)

Barmily, változatosnak láik is fel ez a kép, meg van a corsónak is, ep úgy mint a vendéglőnek, színháznak, vagy templomnak a maga törzsevadege, a kit itt látsz jó időben, — rossz időben ki pontosan jó s pontosan meg.

Peldaul. A szép X.-né pont hat órakor jön férjével, s csak hátra tekintek, s már látom sietve jönni X. urat, ki arról nevezetes, hogy ha siet mindenesre mozoz.

Fel hektor jön Y.-né, egyedül, (egy igen emancipált hölgy ki terjevel beszélgetni, csak — outhon szeret) Ha vissza jövet találkozik vele, már oldalán van „rokona”, a csinos buszar önkéntes.

Torzsevadegek még: Z.-né két eladó leányával (szegény mama, már öt esztendeje setatolja itt leánykát, de nem akad már udvarló se); a nem keresztény arisztokratia tenyes kosztümökben nagy lármával; papok, katonák, hivatainokok s deakok.

Érdekes beszédeket is hall itt az ember: „Jó eset! Már haromszor kerestem ma lakásán, de úgy látszik, szokik előlem. Mikor fizeti ki már számláját?”

„De kérem, legyen egy kis türelemmel. Kérem...”

„Ne kerjen, hanem fizessen különbben beperlem!”

„Kérem mindennap várok nagybátyámtól pénzt, s ha...”

„Megajpa en l-szek az első a kinek fi-

zet. Tudom, nagyon jól tudom, már elmondta vagy huszszor. Ha eisejere...”

Veszekedve tovább mennek. Tanuság: adósságokat soha ne csinálj, mert ha fizetni kellene, s nincs miből, bosszantó.

Elősorolt vagy harmincz hegyet, hegykialaut, völgy s tö nevet, pedig határozottan tudom, hogy a debreczeni határon sem volt tal. Tanyaján töltötte a nyarat, utleírások olvasásával.

Tanuság: ne hazudj, vagy legalább ne az utcán meri könnyen leföhötnedek.

... Ket óra hosszág vártam D. boltja előtt, az orrom is majd lefagyott.

„Nem jöhettem, nem eresztett a mama Hanem holnap minden este ott leszek fel hatkor. De ne álljon ott, hanem sétálon itt, még eszre veszi valaki. Tudja mintha csak veletlenül találkoztunk volna.”

„S megkapom az igért...”

„Citt, a mama!”

Tanuság: szerelmes csak olyan leányba légy, kinek manája is tart udvarlót, akkor nem fog zavarni soha.

Annyi titkot tudok már, s ezekre mind itt a corsón jutottam!

Jó, hogy asszony nem vagyok!

Cs. .... K. ....

szelni, kijelentem, hogy egyetlen kifejezést sem fogok megfelelő felelet nélkül hagyni. — Ugy! Hát mi önöknek az a Kossuth? — Nem lehet ezt megmagyarázni annak, aki sem nem magyar, sem közjogunkat nem ismeri. A magyar bármily hívenszereti királyát: Kossuth Lajost meg nem tagadhatja soha, mert akkor önmagát tagadná meg! Inne van az, hogy megértettek engem még a pilli-csabai táborban is, a mikor így szólám: Egy öreg embert és egy örök eszmet éltek. Nevét nem emlitem, de tudja mindenki. És a mikor érte poharat emelek, mindenki poharat emel, a ki magyar, a kinek zive van! — De hiszen ön szerb? — Ön meg nem is magyar? — Csak legénykedni akart, hogy mit merészel a császár ellen! — Szerb csupán a nevem. De magyar a szívem, nyelvem, nevélesem. Azután: a ki ennek a hazának hí fia, az mind magyar hazafi, meg akkor is, ha más nyelven valja ezt. — Ön pressiót gyakorolt a többi önkéntesekre, hogy önt az is kövessenek el felségserést. Felköszöntője végéig így szól: — Hunczút a ki ki nem issza! Nyilván be akarta ugratni ezzel a többit is. Mivel menti magát? — Nem hiszem, hogy mondtam volna, mert a helyzet sokkal komolyabb volt; de ha mondtam ezt: szokásból tettem. Barátságos poharazás közben magyar ember így szól rendesen, ha valakit felköszönt, ha tudja azt, hogy olyan embert köszönt fel, a kiért szívesen ürít poharat mindenki. — Elmehet! — Ezt tudniillik az auditor mondta, a ki Joanovicstól egyebet kerdezni fölőselegnek tartott s nyomban visszakisértette őt a börtönbe. Kihallgatásra többé nem hívták azután. A vizsgálatot befejezték tekintik s kúszóbbon áll az ítélet meghozatala. Katonai körökből kiszivargott hírek szerint Joanovicst a börtön bántetésen kívül önkénytelen jogától megfosztják és így három esztendői katonai szolgálatra kényszerítik!!!

— Szombati vezércikkünk még mindig nem hagyja pihenni a „Debreczeni Ellenőr“-t. Hanem igen vezetes az, hogy a lapjaink nem magát az egész cikket, s annak szellemét támadja, de kiválgat vezércikkünk 4-5. általunk kevesebb nyomatokkal hanglyozott pontot s ezeknek hatályát igyekszik gyöngíteni. Az általunk fölsovert vádak mind válasz nélkül hagyja, így hallgatag maga is beismeri, hogy a főispán ur ellen intézett támadásunk mennyire jogos és alapos volt. A „D. E.“ védelme dacára mi határozottan főtartjuk szombati vezércikkünknek valamennyi pontját, s azokból semmit vissza nem vonunk; főtartjuk ugyan azokat, melyeket a „D. E.“ megtámadott, mint azokat, melyekre válaszolai képtelen volt. A „D. E.“ ugy heffői, mint tegnapi számában kifogásolja szombati vezércikkünknek hosszúságát, pedig nincsen benne semmi kifogásolni való, mert hisz a főispán ur viselt dolgairol nem egy óthasábos vezércikket, hanem egész könyvet lehetne írni! A „D. E.“ nyomdájá úgy is foglalokzik könyvkiadásal, bocsássák közre e könyvet is (adatokkal mi bőven szolgálunk), s megfogják látni, hogy milyen kapós lesz ez a könyv! Azon konkrét vádak elől, melyeket mi a főispán ur ellen fölhoztunk, a „D. E.“ bölcse kitér, vagy legalább a legsúlyosabb vádak elhallgatja, s inkább csak az etikett-szerű kérdésekre igyekszik

válaszolni. Fölkapja pl. azt, hogy mi jögon hányuk mi szemére a főispán urnak azon tényét, hogy egyszerű polgár-családokhoz lakodalmakra s nevéstekre elmegy. Mi nem ezen tényt magát kifogásoltuk, hanem azon czélzatot, mely ezen főispáni leereszkedések mögött rejtőzik. — A megyei tisztújításra — ismétljük — fölesleges részletesebben kitérünk, mert hiszen a tisztújítás előtt történtek mindannyiunknak élénk emlékeztünkben élnek. A „D. E.“ is bizonyára emlékszik még a — „vácsorapárt“-ra! A városi tisztújításnál elkövetett hatalmi tulkapásokra, melyeket legnyomatékosabban hanglyoztunk, a „Debr. Ellenőr“-nek nincs komoly mondanivalója, mert érzi, hogy ha a főispán urnak ezen eljárását illusztrálni akarná, maga a „Debreczeni Ellenőr“ is kénytelen lenne vádló gyanánt föllepnit! — A mi az udvari ebédre meghívottak névsorát illeti, mi kérdeztük lapjainkól, hogy „mit feleljenek komolyan a rra“, mikor ő e ténnyre vonatkozólag szombati közleményüket aként kivonatolta, mintha mi azért szólaltunk volna fel, mert „nem parancsolt rá a főispán a fő udvari hivatalokra, hogy a függetlenségi pártköz tartozó debreczeni polgárok teljes számban meghívassanak az udvari ebédre.“ Az ily vitaközlési modor az, melyről elmondhatjuk lapjainkunk saját szavait: „nem kívánhatjuk, hogy mi komolyak maradjunk e titáni barcz láttára.“ — Hogy az udvari ebédre meghívottak névsorának megállapítása nem függött a főispán hatáskörétől, azt mi nem vitatjuk, de a jelekből látjuk, hogy volt befolyása e névsor megállapítására, mert más köloben miként kaphatott volna egy egyszerű h-szoboszlói polgárember meghívót az udvari ebédre? — Nem látjuk meglejtve azt sem, hogy a deb. ref. egyház, a főiskola és a deb. polgárság miért mellőztetett az udvari ebédre való meghívásoknál? — A i a h. bősörményi rendőrkapitány kinevezését illeti, ezen ügyben szeriatunk az a kérdés, hogy a ki egy városnak alkotmányosan megválasztott polgármestere volt, ha mindazon tényeket, melyeket a „D. E.“ felsorol s melyeket mi is helyeseknek ismerünk el, véghez vitte s e tények a mérleg egyik serpenyőjében javára esnek: mily sok más oly tetteket kellett elkövetnie, — melyek a másik serpenyőbe hullván, a legutóbbi tisztújításnál a mérleget oly erőse lenyomták! Azt pedig, hogy a ki alkotmányosan megválasztott polgármester volt, ugyanazon városban főispánlag kinevezett főkapitány legyen: oly egyetel gasztusnak tartjuk, melyet nem irigyünk! — A mi végül a „D. E.“ azon állítását illeti, hogy „egy rendőrkapitány nál nem a nép-szeretőség, hanem az erélyesség a legfőbb kellék“: ez így volt a Bach-korszakban, így volt Majthenyialatt Hont megyében, de mióta alkotmányos életünk, alkotmányos erzelmi főispán alatt — meggyőződésünk szerint — mind a kettő egyformán szükséges! — S ki bizonyítja azt be, hogy gróf Dégenfeld József főispán ur nem taiait volna meg egy l'homme partioz. Mindez elég volt arra, hogy Bjarne annál jobban győljöje őt. Hiedie felesége, Thorgerda vereshajú, termetes, izmos kreatura volt; s mi közben Hiedie politizált és újságokat olvasott, addig ő gazdalkodott; ez az asszony arról is nevezetes, hogy pergő nyelvel határozott tekintéllyel szerzett magának a szomszédok előtt; volt egy fia, Halvardnak hívták. Gyönyörű leány volt ám Blakstad Brita, Bjarne öregebbik leánya, öröm volt rá nezn. Roppant kedvelte a kicsike a gyűrűket, csillogó nyakékeket, karpereczeket, szóval mindent, mi fényelt s aranyból volt. Gyermekleány korában egyszer kieziedte a fali szekrényből a nagy mana aranyos menyasszonyi pártját s gongosan járt körül vele a hazban s udvarban. „No, no — inté a papa — még nagyon korán lesz, vigyázz Brita, hogy el ne hagyja a szinet, mire szükség lesz re!“ Es a leányka csodálkozva tekintett a szurós szemekbe és kedvesen elyepítte: „Oh! apa, hisz ez oly a ranyos!“ Ettől kezdve aranyos Britának hívták a leánykat. A kis aranyos, szép bájos hajadonú cseperedett fel, ahoa csak lepett, ahol csak megállt, seregestül rajzoltak körülte az ifjak. Sehogyse tetszett ez az öreg Bjarne-nak, s nem egyszer mormogott a miatt is, hogy Brita rikító mezei viragokat hon hajfürte közé s csörgős arany karpereczekkel díszíti fel gönbölyű csuklóját; egy pillantás, egy mosoly azor bar mindig kibekitette az öregtet. Brita aranyos kedélye egészen besugárzotta a komor faiak közt a családi életet;

H. Bősörményben olyan embert, ki népszerű is, erélyes lett volna!

HELYI HIREK.

* A gyanusított Vályi János. A legkomolyabban visszautasítjuk a „Debr. Ellenőr“-nek azon tegnapitámadását, melylyel Vályi János egyházkerületi főgondnok ur ellenében föllep. Csodáljuk, hogy a „D. E.“ ily köztszéletben álló férfit minden alapos ok és adat nélkül támad meg, mert hiszen maga is azt mondja, hogy „senki részéről semmiféle sugalmazást nem nyert“ s csak „talán nem egészen alaptalan sejtélemnek“ mondja mindazt, a miket irt. Bár ily támadás ellenében a „D. E.“ idézett óvallomása teljesen elegendő arra, hogy alaptalan vádja megsemmisüljön, mégis az igazság érdekében, de csakis azért, és nem a „D. E.“ nek válaszul, megjegyezzük, hogy Vályi János ur, ki a közel multban hosszasan időn át súlyos beteg volt, egészsége nek helyreállításávegett volt cs van még ma is kulföldi gyógyfürdőben orvosi kezelés alatt. Különbem nem is az ő tavoliate volt az oka az ev. ref. egyházkerület küldöttsége harmadik helyen történt fogadtatásának, mit bizonyít az, hogy az ag. evang. tiszai egyházkerület küldöttsége annak püspöke: Zelenka Pál és nem kisebb világi férfi, mint maga a képviselőháznak általánosán tisztelt elnöke: Péchy Tamás mint főgondnok vezettek és mégis küldöttség az ev. ref. egyházkerület küldöttsége után fogadtatott. Így a „D. E.“ hasábjain Vályi János ur ellen kidobott „sejtélem“ éppen olyan ügyetlen kortes-fogás, mint a milyenek ellenében a „Debreczeni“ szombati vezércikké tiltakozott! Hoyalitással nem hogy vádolni, de még csak gyanusítani sem lehet azon Vályi János urat, ki főgondnoksága kezdetén, midőn ő felsége ezen egyházkerület területét Szegeden lete alkalmával eriatette: köztudomás szerint a még akkor szintén egészséges ft. püspök urral egyutt Szegedre sietett, hogy ottan hódoló tiszteletüket bemutathassák! (Beküldetett.)

— Mi a magunk részéről a fentiekhez csak annyit teszünk hozzá, hogy a Vályi János ur loyaltitása sokkal őszintébb, mint azon uraké kik loyaltitásukért cserébe érdem-jelkéket és kitüntetésekét várnak!

* Zászló avatási ünnepély. A deb. pinczer egyietel zászló avatási ünnepélye minden tekintetben fényesnek ígérkezik. A mai nap folyamán minden érkező vonatnál az egyietel tagjai közül számosan vártak a testvér-egyletek küldötteit. Kiknek a város nevezetességeit megmutatják s magyaros vendég szeretettel látják el őket. Ma este faklyás zene lesz a zászló-nyának: Szikszay Gyula né urhölgynek tiszteletére, kibe Zelenka Pál a nemzeti elnök utazó beszédet. A Margit-fürdő vendégülében. Holnap reggeli a megyeház udvarán lesz a gyülekezés, honnan — a helybeli zenekarok közre működése mellett — 10 órakor vonul a menet a „Margit-fürdő“ telepre, hol az

ünnepélyességek a következő sorrendben fognak lefolyni: 1. Az ünnepély kezdetét mozsár égyü lövések jelzik. 2. „Hymnus“, éneklí az iparos ifjuság dalárdája. 3. Alkalmi beszéd. 4. A Rákóczi induló, előadva a helybeli zenekarok által. 5. Alkalmi költemény. 6. Ima a zászlóért. Tartja a zászlóanya: Szikszay Gyuláné urnó. 7. A szegbeverések. 8. Elnöki beszéd. 9. A szózat, éneklí az iparos ifjuság dalárdája. 10. Zenekari bezáró. — A musorozat ezen lefolyása után a „Margit“ fürdőben d. u. 2 órakor veszi kezdetét a társas-ebéd, — Este 8 órakor zártkörű tánczvigalom tartatik a „Bika“ szálloda nagy termében. Belépti-jegy személyenként 1 frt, családi-jegy 3 frt.

* „Margit-csárdás“ A debreczeni pinczer egyietel zászló szentelési ünnepélyére Rácz Károly, a kitünő primás, csárdást irt, mely a zászlóanyának, Szikszayné urhölgynek ajánlott. A csárdás kottája gyönyörű bekötött táblába van téve, a czimlapon a zászló any arczképevel, „Margit-csárdás“ felirattal és díszes monogrammal. irt ezen kívül Rácz Károly erre az alkalomra egy „zászló szentelési“ indulót is. Mindkét mű a Zádor Lajos kirakataban lesz kiállítva. A művészi kivitel bekötött táblákát Dávidházy Kálmán debreczeni műkönyvkötő készítette.

* A debreczeni baromi kiállítás, a bejelenték után itelve, melta mondható egyik legnagyobb hasonló irányú kiállításoknak, melyek Magyarországon eddig rendezve lettek. Számos a bejelentés, nemcsak Magyarországból, de a külföldről is. A budapesti állatkert igazgatósága számos külföldi díszbaromfi és fazcan fajokat fog ezen kiállításra küldeni. Még a bejelentések folyton történnek, habár már az eddigiek is oly nagy számban vannak, hogy a kiállítás szép képeinek megtamadasa nélkül aligha lehetséges mindent elfogadni. A kiállítás igazgatója: Parthay Géza ma reggel érkezett Budapestről Debreczenbe, hogy főleg a kiállítási hely felidiszítése és a ketrecek miként lendő elhelyezése ügyében intézkedjék. A kiállítás, mely már előre egészen sikerültnek mondható, tudva levőleg október hó 2-án fog kezdődni.

* Vivo tanfolyam a tornaegyletben. A tornaegylet ez egyietel év folyamán két vivo tanfolyamot szervez; külön a kezdők, külön a haladók számára hetenként 2-2 órával; míg hetenként egy-3-ik óra szabad vívásra fordítatik, hol az egyietel tagok, tekintet nélkül arra, hogy melyik csoport tagjai, magokat az egyietel szerek használatával gyakorolhatják. Felhívotnak e szerint a torna egyietel önálló csoportbeli tagjai, ép úgy mint az ifjusági tagok, hogy a tanfolyamokban minél nagyobb számmal vegyenek részt. Az aláírás i a főiskolai pedellusi szobában van letelve. Debreczen, 1890. szept. 22. A vála s t m á n y.

* Uj vasuti hid Hajdumegyében. A Hortobágy-Bereityo vidéki belviz szabályozó társaság egy hatalmas vasuti hid építését határozta el, mely Püspök-Ladány és Karczag között már a közel jövőben fel fog állitadni. Az új vas-hid építését azon csatorna teszi szükségessé, melyet a vízszabályozó társaság Agota pasztatól egész a Körösig csinált. A Püspök-Ladány és Karczag közt jelenleg fenálló fahid egy méterrel emeltek, helyébe 40 méter átmérőjű nyílason vasbih épül, mely 34 ezer forintba fog kerülni. A tevet Hajdumegye törvényhatósága a Hortobágy-

apja a község szószólója volt, míg Hiedie nagy apja a papot pártfogolta volna. Azt is mesélik, hogy a két ellenfél valahol az erdőben összetűzött volna, a kések elő rántattak s hogy az egyik véresen menekült haza. Mi igaz, mi nem az egészről, annyit tény, hogy egyik fél sem tudta, miért haragszik voltaképpen? Bjarne sugár és komor volt, mint szalás erdejének vihar tépte fényői. Széles simára borított arca, keskeny ajkai és apró szurós szemei valának. Ritkán vagy tán soha sem nevetett. Hosszu haját hordott, mint ősei s mindig ó divat szerint ruházkodott: a bugyogó terdnél nagy ezüst csattal odaszoritva, a piros ujjas mellény pedig derekára bőrszíjjal összecsatolva volt, szóval mindenben, erkölcsökben egy mint ruházatban a régihez ragaszkodott, gyűlölte az újságokat s a gőzmozdonyokat és gőzhajókat az ördög talalmányainak tartotta. Korán megnősült s házasságából két leány származott: Brita és Grimhild. Hiedie Ulern a szerencse gyermeke volt. Hogy mi módon jutott a nagyapja ahoz a regeteg vagyonhoz, még csak nem is sejtette, no de elég az hozzá, volt miből „szorozni.“ — Hiedie sokat olvasgatott s teljes tájékozottsággal bírt a napi politikában; a neve egyszer már a „Storthing“ jelöltek névsorába is felvétetett s a közvélemény már biztos megválasztására irányult, mint a ki hát a „legokosabb“ ember volt az egész kerületben — de Bjarne Blakstad befolyásának egész súlyával a mérleget leayonta az ellenkező oldalra. — Hiedie szívesen látott vendég volt a nemesekekiseiben is; a bíró, a pap nem egyszer hívta

meg egy l'homme partioz. Mindez elég volt arra, hogy Bjarne annál jobban győljöje őt. Hiedie felesége, Thorgerda vereshajú, termetes, izmos kreatura volt; s mi közben Hiedie politizált és újságokat olvasott, addig ő gazdalkodott; ez az asszony arról is nevezetes, hogy pergő nyelvel határozott tekintéllyel szerzett magának a szomszédok előtt; volt egy fia, Halvardnak hívták. Gyönyörű leány volt ám Blakstad Brita, Bjarne öregebbik leánya, öröm volt rá nezn. Roppant kedvelte a kicsike a gyűrűket, csillogó nyakékeket, karpereczeket, szóval mindent, mi fényelt s aranyból volt. Gyermekleány korában egyszer kieziedte a fali szekrényből a nagy mana aranyos menyasszonyi pártját s gongosan járt körül vele a hazban s udvarban. „No, no — inté a papa — még nagyon korán lesz, vigyázz Brita, hogy el ne hagyja a szinet, mire szükség lesz re!“ Es a leányka csodálkozva tekintett a szurós szemekbe és kedvesen elyepítte: „Oh! apa, hisz ez oly a ranyos!“ Ettől kezdve aranyos Britának hívták a leánykat. A kis aranyos, szép bájos hajadonú cseperedett fel, ahoa csak lepett, ahol csak megállt, seregestül rajzoltak körülte az ifjak. Sehogyse tetszett ez az öreg Bjarne-nak, s nem egyszer mormogott a miatt is, hogy Brita rikító mezei viragokat hon hajfürte közé s csörgős arany karpereczekkel díszíti fel gönbölyű csuklóját; egy pillantás, egy mosoly azor bar mindig kibekitette az öregtet. Brita aranyos kedélye egészen besugárzotta a komor faiak közt a családi életet;

s bár minden dolog játékká törpült le, mégis a munka nem szünetelt; a konyha falán csak-egy ündököltek, csillogtak a rezkatalanok és főzőedények, és a polczokoka sorban fényesre kisurolva a lábasok, mint a parádes katonák. Ora hosszat e-iel nezegette Bjarne leánya munkakodását s öreg szíve eiteit az örömtől. A daltas termet, a kabitó női szépség annyira hizegett apai büszkeségének. Ah! — suttogá olykor magában — az ő ereten hamisítatlan Bjarne ver pezseg, és egy eljek — rea hagyom birtokomac! — Aután reudes szokasa szerint elkezdett álmodozni a jövőről; ha majd meg fog öregedni, atadja Britának a birtokot, s mig az mint kedves hazasszonyka az asztal fölül ül, ő, a nagyapa, terden ringatja unokáit. Nagyon természetes, hogy az öreg ur a fiatal emuereket, a kik nábazok bejartak, nagyon szemügyre kezdte venni. Brita már huszadik eueben kezdett jární s az apa egy vele, hogy a választás meg nem sietős, — ue meg temerdeke levea a derek csinos fia faluban, egy gondola az apa, hogy a leány elég szemes arra nézve, hogy a legderakabbat és a legcsinosabbat kiválassza. Bekovetkezett a tel, s a régi jó szokáshoz híven az öreg Bjarne eszem-izomokkal kapcsolatos vig tiamod-danomokat kezdett rendezni a hazában. Neha-néha, beszélgetésbe is bocsakozott a fiatalokkal, serkentve őket ivásra, buzdítva őket tanczra. Es Brita kacagott, tanczolt, hogy se-lyembajurite csakugy ropkedtek, s ezüst karpereczek csörgötek a tancz hevében. Minor azonban vigasság után valamelyik az utja közül, utána azon szandékkal, hogy

ajánlatokat tegyen, utolsóinak maradt, akkor Brita redesen elkomolyodott, mentetgetve magát fiatal korával. A szép tavasz is már a sánta tél sarkába hágott. — Brita a közeli hegyi legelőkön legeltette a nyajat, — mig nővere Grimhild otthon maradt gazdasszonykodni; Brita nagyon kedvelte az életet a hegyeken; a csöndes magány olykor elkomorította őt, nem annyira buskomorság, mint inkább a vidám erzelmek gyöngéd, pillanatnyi lehangolása volt az. Itt a magasban, az őserdők szívében min hű egész lénye egy összhanggá olvadott volna mindazon melabus hangokkal, melyek körötte susogtak, zizegtek és csicseregtek. A nyugalom és csend várasza, a teljes magány mintegy emlékeztetbe idéztek, hogy ő meg a mondák, a regek, s a természet gyermeké. Egy este, midőn a csillagóriás már majdnem teljes lenyugvóban volt s az erdők sudarain ködfátyoként kékes bitorfény reszkett, összefogta Brita kőteset, s leült egy óriás halom mohlepte szikla tömbjére. Tekintete el-elrevedezett az alatt, a m-lyben etterülő völgy felett; amott a feyűő lombok közül felosmerete az atyai haz pirosló födelzetet is. — Vajjon mivel foglalatoskodnak e pillanatban odahaza? Elvégezte-e már Grimhild a tejejét? Haza érkezett-e már apja az usztatótól, ahoa redesen kiszokta hajtatai a lovakat a bérésekkel? (Folyt. kov.)

Bereityo... Sasággal... nökseggel... jával együt... most csak... Ez is elint... Püspök-Lad... leten, hol y... tán (b. löje... költség fed... meg, hogy i... ság, a több... vasul társas... szati viszo... befolyással... belviz szab... dése, melyk... kell kiemel... * K... megjutalmaz... val kifejtett... mindenki, h... volna. S z... csiját hajto... Tequap ac... jos a hajó... kaptak. * A... Gábor ur... H.-Szobos... galom tisz... juttatjuk. * Gy... érkező jeles... mind nagyot... miatt termé... vertésé ura... sok adják... czia közelet... orrosségot, h... azt az orvoss... mára redelt... nis, hogy az... betegeket. A... mit tennie, h... az orvosság... közepett a... kossagra egy... iment foltat... hogy a beteg... vizidatát... orvosságnak... kolerabeteg... gyen a vesze... után azonn... és hangját... működésük... testében viss... ba folytatj... ságára, az e... nezek. * Pár... káljek. „Jól... tolybarbajra... eilellellem... kótn, hogy... lebb állít... min t ő h... * Műk... azaz betón... son közseg... Emil vándor... keresztül ut... tesúlva — zeterőli a tá... nyagéri, h... megérdemli: egyaránt lelk... hogy egy m... társulatot a... sulyed. Az í... Tóth Ede... vet, melyt... lysegeben, m... teljes korrek... szerepet B u... Gyönyörű ha... mely nem vo... teről egy sz... bokretával le... Izabella k. a... sz. nészóúnek... Boris szerep... tott s egyese... szalakat. Bat... k. a. vitte. J... mit neki meg... letudia küzd... többször láth... Bela és Bud... padon. Feied... ör Sándort... Jóska berest... tort Bud a... B u d a h a z... rost K ö y e... szerepet sz... tárukak, ele... seget, de a... (Perze a m... czagtak.) Tis... volt. * Ismét... nak megyer... három tüz... félreverték a... a kis-csapó-... panfőzdebe... k ő S a m u... lett azonn... vid idő ala... mely pedig... volna, mivel... gal egett ma...

Berettyó vidéki belvizeket szabályozó társasággal valamint a szolnoki kir. folyámmérnökséggel s a magyar államvasutak igazgatójával együtt már régebben megállapította s most csak a költség elő állításáról volt szó. Ez is elintézés nyert tegnap szept. 24-én a Püspök-Ladányos mégtartott közös értekezleten, hol vármegyénket Veszprémi Zoltán tb. főjegyző képviselte. Ezen értekezlet a költség fedezését oly értelemben állapította meg, hogy 18 ezer frtot a vízszabályozó társaság, a többi költséget pedig a magyar államvasutak társaság fogja viselni. Megyenk gazdasági viszonyaira mindenesetre jelentékeny befolyással lesz a Hortobágy-Berettyó vidéki belvíz szabályozó társaság ezen névs intézkedése, melyet teljes elismeréssel és örömmel kell kiemelni.

* A király ajándékai. A város kocsisait megjutalmazták a király fogadtatása alkalmával kifejtett buzgalomért, mert úgy hajtott mindenki, hogy már jobban lehetetlen lett volna. Szűcs Sándor, a ki a király kocsiját hajtotta, öt aranyat, a többi négy kocsi, kik a kísérletet vitték, egy-egy aranyat kaptak. Tegnap adták át nekik az ajándékokat. Lajos hajdu és a hajdu-káplár 3-3 aranyat kaptak.

* A kabai tűzkárosultak részére. Fehér Gábor ur 31 frt küldött be hozzájuk H.-Szoboszlóról, mint az ott tartott táncvigalom tisztá jövedelmét. Reáléletési helyére juttatjuk.

* Gyógymód a kolera ellen. Valenciaiából érkező jelentések szerint a kolera hova tovább mind nagyobb és nagyobb mérvet ölt. E miatt természetesen a lakosság körében levertség uralkodik, a minék jó részt az orvosok adják meg az árát. A napokban is Valencia közelében, Benimamet faluban a községi orvossgot, halálal fenyegették, ha meg nem issza azt az orvossgot, a mit egyik kolera beteg számára rendelt. A lakosság abban hitben van ugyanis, hogy az orvosok maguk mergezik meg a betegeket. A szorongatott orvosnak mit volt mit tennie, engedett a kényszernek s bevette az orvossgot. A kolera által okozott remélt közepett a legjókonyabb hatással van a lakosságra egy Moliner nevű egyetemi tanárnak íment fölaltat gyógymódja, a mely abból áll, hogy a beteg bőre alá a „cloure de sodio“ vizoldatát fűcskenkezi be. Aljltólag ennek az orvossgnak bántulatos a gyogyereje. Az illető kolerabeteg, bár mennyire is megtámadta legyen a veszedelmes járvány, a befecskenkezés után azonnal visszanyeri természetes arcszínét és hangját, szervei újból megkezdik rendes működésüket és szellemi ereje szintén egész testben visszatér. A kísérleteket most javában folytatják s tekintettel a kérdés fontosságára, az eredmény elé nagy érdeklődéssel néznek.

* Párbaj-föltételek. Buksi urat provokálja. „Jól van — feleli — kiállok a pisztolybarajra. De minthogy én rövidlátó vagyok, elfeleltemnek pedig pompás szemem van, ki-kötöm, hogy entiz lépéssel közelebb álljak fölellemhez, mint ő hozzám.

* Műkedvelői előadás. Folyó hó 22-én azaz betfón este kedélyesen mulatott H.-Sámsón község értelmisége. Ugyanis: Horváth Emil vándor színtársulatával községünkön keresztül utazván, négy előadást tartott. Értelmeve — szokás szerint — nyomasztó helyzeteről a társulatnak, s látván, hogy ugy az anyagi, mint az erkölcsi támogatást is nagyon megérdemli: községünk minden szép és jórt egyaránt lelkesülai tudó ifjusága elhatározta, hogy egy műkedvelői előadással kirántja a társulatot a sárból melybe már már tengelyig sulydott. Az íge csakhamar tetté lett. Kintük Tóth Ede „Falurossza“ cz népszimulvet, melyet 3 napi tanulás után, a kasinó helyiségben, mint műkedvelőtől kívánai lehet teljes korrektséggel adunk elő. Fium Rózi szerepét Budaházi Piroksa k. a. adta. Gyönyörű hangjával elragadta a közönséget, mely nem volt iránta haládatlan, mert a nézőteről egy szép havasi gyopárokbl készített bokretával lett megjutalmazva. Boriskát Tóth Izabella k. a. játszotta. Mintha az Isten is színeszónok teremtette volna, ugy játszott. Boris szerepe nagy és nehéz, de ő jól alakított s ugyesen boyolította az össze kusztátszalakat. Batky Tercsi szerepét Tóth Ilonka k. a. vitte. Jól játszott. Nehéz volt a feladat, mit neki megoldani kellett, de szerencsésen letudta küzdeni a nehézségeket. Bár minél többször lathatnánk, mind őt, mind pedig Tóth Belia és Budaházi Piroksa k. a. okat a színpadon. Feledi Lajost Varga Zsigmond, Gondor Sándort K. Kiss Pál János tanítók, — Jóska berest Mandelbaum, Kónya kántort Budaházy Gábor, a csendbíztott Budaházy Szilárd, makkhetes koresmárost Kövér Jozsef urak játszották. A többi szerepeket színeszek adták, kik ügyes alakításokkal, élénk játékkal, nemcsak a közönséget, de a műkedvelőket is megkaczagtatták. (Persze a műkedvelők a kulizsák megett kacagtak.) Tiszta jövedelem körülbelül 30 frt volt.

* Ismét tüzeset. A debreczeni tüzoltóknak meggyült a bajok, mostanában egymásután három tüzeset történt. Tegnap este 10 órakor félreverték a harangot, mivel Liptina k. a. kis-csapó-utca 388. számú házban levő szappanfőzdeben tűz ütött ki. A tüzoltók Boczkó Sámuel főparancsnok vezetésével meglert azonnal hozzáálltak az oltáshoz s rövid idő alatt teljesen elfojtották a tüzet, mely pedig nagyon veszedelmessé válhatott volna, mivel a zsir és szappan hatalmas lánggal égett mar. A tűz oka ismeretlen.

* Színészviccz. Egy karhölgyecske gyűrből kiesett egy drágakő. Az ékszerhez a kis szőke hajú hölgyecske kellemes emlékei fűződhetnek, nem csoda, ha elszontyolodott a veszteségért. Színészársai azon tanakodtak vele, hogy milyen kövel lehet pótolni. Az egyik gyémántot, a másik rubintot ajánlott. Végre valamelyikük azt mondta: — Tétessen bele kicsikém a metisz-tet.

Oda vágja egy maloczius kollega: — A metisz-tet? Az ördögbe! Tán megis csak jobb volna egy — huszár-tisz-tet.

S a kis szőke szemérmesen emelte arcához a metisz-tet zsebkendőjét. * Közgyűlés. A debreczeni vadász-társaság i. hó 27-én, azaz szombaton este 6 órakor a város ház nagy tanács-teremben közgyűlést tart, melyre ezuttal is meghívja a tagokat az elnökség.

* A cukorrépa konzerválása. A szeptember második felében kiszedett cukorrépa csak úgy lehet konzerválni a nélkül, hogy rohadni kezdene, vagy kihajtana, ha teljesen kifejlődött, megérett és ha kellően megtisztítva, czelszerű vermekbe rakják, azonnal földdel jól betakarják, vagyis a időjárás változatainak káros hatástól megóvják. Knauer vizsgálatai és kísérletei szerint a cukorrépa ha 24 óráig meleg levegőn hever, 6-8 százalékos veszít nedvességéből, mely veszteségből nemcsak a répa termelőnek, hanem a gyárnak is kára van, mert a fonyadt répa sokkal nehezebben lehet feldolgozni, mint az üdét. A dolog tehát az, hogy az földből kiszedett cukorrépa ismét minél előbb a föld alá juttassuk. A legczelszerűbb ermelési mód, mely legkevésbé veszteséggel jár abból áll, hogy mintegy 5 ártérületről a répa meg-tisztítván, kupalaku rakásra hordjuk össze s ezt azonnal 12-15 cm. vastagon földdel takarjuk be. Kesőbb, midőn már fogyni kezd, hozzá még több földet hanyunk a rakásokra téli takarónak, hogy a répa meg ne fagyjon alatta. Ha a repaföldet további művelést végett egészen ki kell üríteni, egy a répa az el-bordásra legalkalmasabb helyen 12-15 m. hosszú és 1.5-2 m. széles prizma alakú rakásokra rakjuk, s mintegy 15 cm. vastag földdel takarjuk be. Szélesebb prizmákat azért nem czelszerű rakni a repából, mert a nagyobb rakások jobban fellelegednek, minek következtében a répa többet veszít ugy tarmából, mint tartósságából. Ugyanezért kell a szalmatakarót is mellőzni, mert ez alatt is nagyon fellelegednek. Magától értetlik, hogy ahonnis idő változás után, például nagy záporoszerű esők után a répa meg kell vizsgálni, hogy nem azott-e át?

* Gyászshir. Vettük és adjuk a következő gyászjelentést, melyben Szabó István berettyó-újfalusi és Szabó Péter debreczeni tanitók edes anyjuk elhunytát tudatják: „Mely fájdalommal tudatjuk a felelhetetlen jóanya, nagyanyának nehai Kovács Erzsébet öz. polgar Szabó Istvánné aszszonyuk két heti szenvedés után i. hó 25-én elete 65-ik évében történt gyasos kimutát. A boldogult földi részei folyó hó 27-én d. u. 3 órakor fognak a nagytemplomban tartandó gyászterás után a hatvan-utczai sírkertben örök nyugalomban tetetni. Debreczen 1890 szeptember hó 25. A meghaldogult gyermekei: Zsuzsanna s ferje: Vilmányi Ferecz, Julianna öz. Szilágyi Gáborné, István s neje Hannó Ida, Péter, Mária, Erzsébet s ferje Varga Mihály. Beke lengjen porai felett!”

* Vallalkozók figyelmebe. A kir. szab. pécs-barcsi vasut üzleti igazgatósága az 1891 évben szükséges feleltetvényi fa és vasanyagok szállítása tárgyában pályázatot hirdetvén, erre oly megjegyzéssel hívjuk fel a szállításban résztvenni óhajtok figyelmét, miszerint az ide vonatkozó közelebbi feltételek az alulirt kereskedelmi és iparkamara hivatalában (a. hatvan u. 1445 sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debreczen 1890. szeptember 22. A kereskedelmi és iparkamara.

* Találtak három zálogczédulát. Tulajdonosa atveheti a II. kerületi kapitányságnál.

Közgazdaság. Bortermelés. Utasítások a szüretelésre. A mustszűrés vagy a szabadban, vagy az e czeira berendezett présházban eszközölhető. A szőlőnek szabadon való feldolgozásához rendszerint megkiváratóelegendő kádak és más apróbb faedények, szőlőbogyózó rosta, szőlőmalom, vagy ennek hiányában taposószakok, forró vízben kiáztatva és tisztára mosva készen tartandók.

A szőlők osztályozására alkalmas táblák pedig ugy állítandók fel, hogy azokon a putonokból kiöntött szőlőfürtöket minőségük szerint elkülöníteni lehessen. A hordók tisztaságára a legnaggyobb gond fordítandó. Ajánlatos az új hordóknak szoda oldattal és diófelevel-főzettel való kiforrázása s tiszta vízzel többször kiöblintése. A már használt hordók pedig szigoruan megvizsgálandók, és ha dohosak (penészesek) vagy máskezt tisztátalanok volnának, szetszedendők, forró vízzel lesurolandók és zabszalmával vagy venyigével jól kiégetendők, sőt szükség esetén tiszta szeszszel is, és az említett diófelevel főzettel kiforrázandók.

A szüretelés könnyítésére nagy befolyással van a présbázak rendszeres felszerelése olykép, hogy a must- és borkezeléshez szükséges eszközök és edények meglegyenek. A fehérmust készítése: A szőlőfürtök lebogyózandók már azért is, mert a szőlő-csutka sokszor rohad és penészes levén, igen ártalmas hatással lehet a mustra. A szőlőszemek, minem hiányában, minőségük szerint külön taposandók, azután egy kettősfenekű kádba, melynek felső feneké apró lyukakkal van ellátva, oly módon öntendők ki, hogy a kád lyukak feneké által leszorítva legyenek; az így lezárt törkölyre saját mustja zamatszerzés végett felöntendő és az első erjedés bekövetkeztéig rajta hagyandó, különösen a végből, hogy az erjedés folytán kifejtett szesz feloldhassa a szőlő héjában rejlő zamatananyagokat és a magvakban levő cseresavat, mely a bor tartósságához elkerülhetlenül szükséges. Ez erjesztő kádakra nézve meg igen ajánlatos azoknak oly módon való készítése, hogy az alsó fenék felett közvetlenül csaplyukkal legyenek ellátva, a mely csaplyuk belső nyílására csapszűrő alkalmazandó a végből, hogy ezen az uton a must tisztán és egyenesen hordóba szűrhető legyen. Az erjesztő kádba maradt törköly pedig alkalmas sajtókban kétszer egymásután kipréselendő, vagy újbóli zsakolás útján kitaposandó. A szőlőmalom útján előállított must és törköly szintén a már említett módon kezelendő, azon megjegyzéssel, hogy ott, a hol a tulajdonos rendszeres présbázissal rendelkezik és a must erjesztésére nagyobb gondot fordítani óhajt, az osztályozott szőlők természetben egyenesen a présházba hordandók.

A veres must készítése. A természet adta különös festanyaggal bíró szőlőszemekből készült a veres bor. Miután pedig a festanyag kiválóan csakis teljesen érett és ép szemekben van meg s tekintve, hogy maga a fes anyag is igen különböző minőségben, keverékben és mértékben letezik, egyedül a szőlő eredeti zamattól és osztályozásától függ a veres borok változatos minősége, sokfélesége és jósága, ezért szükséges tehát ezen szőlők szedésénél és válogatásánál a legnagyobb pontosság és a leggondosabb eljárás. A kiválogott szőlőfürtök kellően berendezett présházba összehordatván, a fehér must készítésénél ajánlott eljárás szerint összezsuztatnak.

Az összezsuztott tömeg további kezelésére leginkább alkalmas nagy erjesztő kád, vagy ugynevezett „kaczi“, költséges volta miatt nem mindenki által levén beszerezhető, e helyett közönséges 6-15 hektoliteres hordók is alkalmazhatók és pedig oly módon, hogy a hordónak a vakcsappal ellátott feneké kivételük és a pinze, borház vagy erjesztő kamarában a másik fenekével aszokra állítatik. Az így felállított hordó hátulsó feneké felett egy hüvelyknyire az akonás dongába lyukat furunk, mely lyukra belülről szűrőt alkalmazunk. Az összezsuztott szőlőről lecsapolás által nyert mustot külön hordóba vagy kádba helyezvén, ez edényben addig tartjuk, míg a must lecsapolása után visszamaradt törköly a fenti mód szerint elkészített hordó feléig lebogyóztatik. A lebogyózott törkölyre egy 8-10 centiméternyi hosszúságú és fellele álló négy lábú feneket alkalmazván, ezek után a vakcsappos lyukon keresztül a törkölyről előbb lecsapolat musttal legczelszerűbben lehó segélyével tele töltetik, anayi üres tért hagyván, a mennyi az erjedéshez megkiváratatik; végezetül a vakcsappos lyukat erjesztő csővel látjuk el. 10-20 nap elteltével, miután a vörös bor erjedése megtörtént, a bort az akonás dongába furt csaplyukon lecsapoljuk, ezután a felső feneket kiemelvén, kiszedjük a törkölyt, kisajtoljuk és a kisajtolás által nyert bort a lecsapolat bor közé öntjük. Ez egész eljárásnak amaz előnyei vannak, hogy a) a vörös bor nem nyer túl sok cseresavat, mivel a kocsnay eltávolítottatik; b) eczetszedésnek nincs ugy kiteve, mint a nyílt erjedésnél és c) hogy a „kaczi“ gyanánt használt hordó a vörös bor eltartására továbbra is alkalmazható.

Törvényeszk. — Román újság sajtóper. Kolozsvárt: tudvalevőleg a múlt hó 14-ikén tartották meg a „Gazetta Transilvaniei“ sajtóperét, melynek alapjául két, a magyarság ellen intézett durva támadás szolgált. A kolozsvári sajtóbírósg — mint ismeretes — izgatás miatt Popu Trajant egy évi államfogságra és Muresinu Aurelnt hat heti elzárásra, mindkettőt pedig a per-költségek megtérítésére ítélte. — Az elítelték semmisségi panaszát a kir. kuria elvetette.

— Gyilkos szerkesztő. Az újvidéki törvényeszk Tomits Jása bünperében okt. hó 15-ére tüzte ki az újabb végtárgyalást. Tomits Jása a Zasztava szerkesztője tudvalevőleg megölte Dimitrievis Mihályt, a Branik szerkesztőjét, a miérta tvszek életfogytig tartó fegyházra ítélte a bünöst. A kir. tábla feloldotta az íteletet s pótvizsgálatot rendelt el, melyet most fejezett be a tvszek. Az újabb végtárgyalás iránt nagy az érdeklődés.

Debr. színház. Holnap, 1890. szeptember hó 26-án, páros bérletben, másodsor: HOFFMANN MESÉI. Legközelebbi újdonság: A váléni nász.

Regényes színmi 4 felvonásban. Irták: Ganghoffer és Brocinet. Fordította: Kürthy Emil. Főszerkesztő: Színay Gyula. Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

Helybeli nagyobb biztosítási irodában egy, a biztosítási szakmában jártas

irodatiszt és egy keresk. akadémiát végzett

GYAKORNOK

október 1-től alkalmazást nyer. Sajtókezüleg írott, kellőleg felszerelt folyamodványok „D. V.“ jegy alatt e lap kiad hivatalába küldendők.

SZABÓ LAJOS FIAI DEBRECZEN, Rózsater.

Az őszi idényre raktárra érkeztek:

Divatos nőruhaszővetek, hozzávaló legujabb diszek.

Szines mosó velezek, nagyválasztékban s igen olcsó árakhoz.

Téli (Himalaya) kendők, minden nagyságban.

Majolika és porcellán cserépkályhákat

a legszebb kivitelben és elismert kitéző fűtőképességgel, a SZLIACS melletti HALÁSZI első magyar agyag-áru és kánya gyárból, előnyös árak mellett ajánl

Sesztina Lajos DEBRECZENBEN

Kunz József és Társa Budapest, DEBRECZEN, N-Várad.

Legujabb őszi és téli ruhaszővetek, szintartó velezek,

TÉLI KENDŐK és Trico derekak

nagy választékban érkeztek. (2.)

Ditmar féle lámpák ugyszintén majolika kályhák rendkívül leszállított áron kaphatók Szent-Királyi és Kalenda műipar áruk raktárában.

A Pesti Hirlap 40,000 példányban jelenik meg.

Legelterjedtebb, legkedveltebb és amellelt legolcsóbb magyar napilap.

PESTI HIRLAP

Kormánytól és pártoktól **független, demokratikus** irányu politikai napilap.
Szabadelvűség és függetlenség minden irányban: ez a jelszó, melyhez hű maradt, immár 12-ik éve, mindig: s hű marad ezentúl is.
Közkedveltség tekintetében vetélytárs nélkül áll, és kétségtelenül a **legbővebb és változatosabb tartalmu** az összes napilapok közt.
Zenemelléleteket egyedül a «Pesti Hirlap» ad előfizetőinek.

Összes előfizetőinek karácsonyi ajándéku egy fényesen kiállított nagy képes naptárt ad 1891. évre.

Mutatványszámokat egy levelező-lapon nyilvánított óhajra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal Budapest, Nádor-utca 7. sz. Előfizetést kezdeni a hó bármely napjától lehet. — Az előfizetési pénzek a „Pesti Hirlap” kiadóhivatalába küldendők.

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy óra 1 frt 20 kr.
 Egyes szám ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Összetévesztések kikerülése végett csakis PESTI Hirlap irandó cím gyanánt.

419 sz.
1890.

Arverési hirdetmény.

A debr. kir. járásbíróság 10933/1890. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Bränn Lipót nagy-mihályi lakos ré-zére Lázár Bernáth, nagyhátpusztai lakostól 670 frt — kr. tőke, annak 1868. évi nov. 1 napjától számítandó 6% kamatai, és eddig összesen 40 frt 35 kr perköltség erejéig 1868. évi máj. hó 29-én bíróság letoglalt 329 frt 50 kr-ra becsült házbitorok, és ágyneműekből álló ingóságok 1890. évi október hó 9-én délelőtt kezdetét veendő és B.-Ujváros határában, a Nagyháton megtartandó nyilvános bírói árverésen azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1890. évi szeptember hó 22.

Török Péter
bir. kiküldött.

VENDEGLŐ MEGNYITÁSI

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint az eddig Dr. Szikszai Szabó József ur házában volt

VENDEGLŐMET

a kis piacon, a „Csengő” volt helyiségén ujonnan épült Stahl Géza ur házában helyeztem át.

Ezen új, a mai kor igényeinek megfelelő s kelő csinnal berendezett vendéglő-helyiségemet ajánlom a n. é. közönség eddig is tanúsított szives pártfogásába.

Villás reggeli, ebéd valamint esteli, úgy részletekben, mint havi bérletben a legutányosabb árszámítás mellett kapható.

Továbbá **kitünő borok**, szóval mindenféle italok mérsékelt ár, pontos kiszolgálát mellett kaphatók.
 A n. é. közönség beces pártfogását továbbra is kérve — vagyok tisztelettel

Sztojka Lőrincz
vendéglős.
Debreczenben, a kis-piacon.

601. v. szám.
1890.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § sa értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbíróság 20065/1890. P. számú végzése által Bösörményi Róza javára Keresztesy Mihály és neje ellen 39 frt 20 kr tőke, és követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felültoglalt és 450 frt krra becsült lovak, csikók és 2 db tehénből álló ingóságok nyilvános árverés uján eladotnak.

Mely árverésnek a 14044/1890. P. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Keresztesy Mihály tanyáján Léta ut mellett leendő eszközlésére 1890. okt. hó 9-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. § sa értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladotni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. § sában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Debreczen, 1890. évi szept. hó 25. napján.

Sugár Gyula
bir. kiküldött.

Női ruhák már 15 forinttól fölfelé. saját műhelyemben készülve rendelhetők. Vidéki ruharendelésnél. egy jó derék és a ruha hossza elegendő.

PLANK AGOST
női divat-üzlete és női szabósága
DEBRECZEN főtér, „Bika” szállodával szemben.

Ajánlja dús választékban a legújabb női ruhaszöveteket, fekete ternó és fekete divat szöveteket, mosó leveleket, téli töltött és posztó-kendőket fűzőket harisnyákat, összes divat ruha-díszeket, összes szövő- és rövidárkat és

!! LEGUJABB DISZITETT NŐI KALAPOKAT !!
igen jutányos árak mellett.

Szövet maradékok fel árban arusittatnak

Női szabóságomban,
mely saját vezetésem és nőm kezelése alatt áll, készülnek, a legutóbbi divat után, a legújabb szabásban és a legfinomabb kivitelben, elegáns

UTCZAI NŐI RUHÁK
mantettek stb. stb.
!! Gyász ruhák 10 óra alatt készülnek !!
és üzletemben megrendelhetők.

SZABÁSZATOMBAN
minden egyes növendék 30 nap alatt a szabást, a legújabb Chablon szerint, elsajátíthatja, ez idő után, saját készülék, bármely ruha-dereket szabhat és azt saját készülék, már is elkészítheti, kezességem mellett.

Szabászatomban növendékeket mindennap felvétetnek és beléphetnek, szabászáti díj 12 frt 50 kr.

Esernyők, Trico-derekak, pamutok, vászon és zephtrek.

Női szabó kellékek, kötők, kezyúk, Mouffok, és prém-díszek.

GANZ és TÁRSA
vasöntő és gépgyár részvény-társaság
Budapest és Bécs mellett Leobersdorban.
köztudomásra hozza, hogy a

GÁZMOTOROK, Banki-Csonka szabadalma szerinti gyártát is felkarolta, melyket fekvő, vagy álló, egy-vagy kéthengerű szerkezettel, készit, s melyek a következő előnyökkel bírnak: egyszerű s erős szerkezet, csendes járás, olcsó és biztos üzem, csekély súly, kevés gázfogyasztás, oltható hiánya, tehát ritka s egyszerű javítások, csekély tér szükségé és zárt olajszekrény, tehát csekély olaj fogyasztanak és a portól védve vannak. — Képvisele a gáz-motorokra nézve:

Anton May, Ingenieur, Wien III., Barmherzigengasse 16.
Ajánl továbbá:

Hengerszökeket kéregön és henger-ekkel finom és paraszitőrésre

Hámoró- gépeket, egyéb malomberendezési

Turbinákat a helyi viszonyok szerinti szerkesztve, biztos szabályozással s a vízterőnk lehátóleg teljes kihasználá ával,

Electromos világítás s arbtávitel nagyobb távolágokra is.

Vezérképviselet: **PAUL ENGEL**, WIEN, IX., Wasagasse 31.

Vasúti kocsik szabályos és keskeny-vágányu vasútak számára.

Kéregöntésű gyártmányok aprító gépek, zúzó porók, golyós zúzó, henyerék stb.,

Mindennemű öntvények, (vám rő) és

Dynamométerek frictiós karpeszlők

KASZANYITZKY ENDRE
előbb
Kuhinka István K.
üveg, porcellán, tálpa és háztartási czikkek raktára
DEBRECZENBEN

ajánlja pontos kiszolgálát és gyári árak mellett az

őszi és téli idényre ujonnan érkezett és nagyválasztékkal berendezett

Ditmár
és
Brunner-féle
a legjobbnak elismert gyártmányu
salon, függő
és
asztali
petroleum lámpát s minden hozzatarozó czikkek nagy raktárát

Tisztelettel
Kaszanyitzky Endre
Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Üzlet-átvétel.
Tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, hogy az 1837-ik évből alapított

Zellenka F. utóda
illatszert-, fésű- és díszműáru-üzlet
Szervita-ter 3. szám

átvettem s annak előbbi tulajdonosa, Prandner József ur vezetésem alatt fogom folytatni. Prandner ur, ki bevásárlási utjából visszaérkezett, oly kitünő francia és angol, e szakmába vágó újdonságokat vásárolt be, hogy a n. é. közönség legszigorubb követelményeinek is nyugodt határozottsággal felelhetek meg. — Magam is számos év óta működvén e szakban, reményelem, hogy becsületes és szolid szolgálataimmal, valamint olcsó árammal n. tisztelt vevőim megalégedését ki fogom érdemelni. — Mély tisztelettel

ZELENKAI R. L.
illatszert-, fésű- és díszműáru üzlete
előbb:

Zellenka F. utóda
Budapest, IV., Szervita-ter 3. szám